Draagvlak

Gerard Ouweneel

Woensdag 15 juni 2011 was geen beste dag. Staatsbosbeheer kreeg een gebied toegeschoven waarin ik redelijk thuis ben. Om over de aanwinst te praten, was ik die dag uitgenodigd op het regiokantoor. Dat werd geen opbeurend gesprek, waarbij ik moest denken aan die boer in Noord-Drenthe. Deze verkeerde in de veronderstelling dat zijn land onder bewind van Staatsbosbeheer beschermd zou gaan worden. Daarom had hij testamentair laten vastleggen dat zijn terreinen naar die lieden zouden gaan. Toen hem bleek dat Staatsbosbeheer voornemens was zijn land voor Jan en Alleman open te gooien, ontstak de man in woede en vernietigde hij zijn wilsbeschikking.

Die woensdagmiddag paste in dat scenario.Van de zijde van de gesprekspartners geen woord over het te voeren beheer, maar alleen over plannen hoe het gebied te ontsluiten voor het publiek, dus over nieuw aan te leggen paden en over bebording. Daarbij werd mij een paar maal verzekerd 'dit is onze opdracht' en vielen de woorden 'draagvlak' en 'gastheerschap' te beluisteren. Een vriend werkt aan een verklarende woordenlijst van het bij natuurterreinbeheerders en overheid gebezigde jargon. Volgens die lijst wordt met 'draagvlak' bedoeld de betalende leden, de consumenten en met 'gastheerschap' klantvriendelijke exploitatie van de natuur.

Die vijftiende juni keerde ik na afloop van het gesprek terug naar Maasdam met naar binnen gekeerde blik. Waar was de tijd dat ik in mijn sas was wanneer een waardevol gebied aan een natuurorganisatie werd toegewezen en ik nog naar vermogen aan zo'n overdracht meewerkte? Omdat deze organisaties er anno 2011 uitsluitend eropuit zijn de door hen beheerde natuur gebruiksgereed te maken voor het draagvlak, zijn we nu beducht dat dit gebeurt. Ja, het is zelfs al zover gekomen dat je moet proberen deze transfers te voorkomen. In 2009 bestond Natuurmonumenten het onder haar draagvlak een geldinzamelingsactie te organiseren voor de aanleg van paden naar de plekken waar nimmer iemand was. Die schijnen er in dit land nog te zijn. 'Wij zullen zorgen dat u daarheen kan', kopte de vereniging. Op mijn bedenkingen tegen de recreatieve ontsluitingsplannen die Staatsbosbeheer óók voor de ter discussie staande gebieden in petto had, plaatste één van de heren de opmerking: 'Maar je moet toch toegeven dat er heel wat natuur is bijgekomen. En denk niet dat die terreinen er voor jou alleen liggen'.

Dat viel niet goed. Ik reageerde met: 'Neen, die terreinen liggen er niet voor mij. Die liggen er voor de natuur. En zal ik je eens een opsomming geven wat er in deze streek de afgelopen decennia allemaal is verdwenen? Dat overtreft ruimschoots de natuur die er naar jouw idee is bijgekomen. Bovendien ging het goeddeels om natuurcompensatie!' En ik citeerde de rake typering die mijn vriend in zijn verklarende woordenlijst voor het begrip natuurcompensatie ten beste geeft.

Onderweg naar Maasdam maakte ik mij steeds kwader: 'Ontsluitingspaden maken en bankjes neerzetten, daar gaan de energie en het geld heen. Maar broedeilanden voor kustvogels ontdoen van inmiddels manshoge vegetatie, zodat er alleen nog ganzen en Kleine Mantelmeeuwen broeden is er niet bij. Ik besloot graag met vrijwilligerswerk door te gaan voor een natuurorganisatie, maar niet voor een recreatieschap; ergo niet met het Staatsbosbeheer-vrijwilligerschap.

Inmiddels is een brief de deur uit. Ter zijde, weet u wat de eerder geciteerde vriend van die vrijwilligers zegt?: 'Het zijn de knuffelberen van natuurorganisaties, want ze verrichten het onbetaalde werk dat de organisaties zelf zouden moeten doen. Maar ze moeten wel hun plaats weten en kritiek is verboden'.

Thuis lag het avondblad op de deurmat. De kop op de frontpagina was een voltreffer op het netvlies. De ontnuchtering van de gepasseerde middag ging even tussen de coulissen. Minister Schultz van

Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken
Het nieuwe boek 'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' van de Stichting Het Vogeljaar van Gerard Ouweneel en tekenaar Elwin van der Kolk is voor abonnees van *het Vogeljaar* te koop voor €19,50 (inclusief verzendkosten). U kunt dit bedrag overmaken op bankrekening 96 44 72 ten name van Stichting Het Vogeljaar te Hedel.

'Vogelvrij'
'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' is een prachtige uitgave en bevat een bundeling van een aantal afleveringen van Gerard Ouweneel's column 'Vlerkenstreken' die zijn verschenen in *het Vogeljaar* en in enkele andere vogeltijdschriften. In het boek staan ook nieuwe afleveringen over zijn belevenissen met vogels en vogels kijken over de hele wereld. Elwin van der Kolk maakte speciaal voor dit boek bij elk verhaal een prachtige plaat in kleur. Daarnaast zijn ook extra tekeningen van deze bekende vogelschilder opgenomen in deze rijk geïllustreerde uitgave.

Help mee en werf een abonnee!
Om dit mooie boek nog voordeliger te krijgen hebben wij een ledenwerfactie. Als u iemand voor twee jaar abonnee maakt van ons tijdschrift krijgt u dit boek en twee jaar abonnement voor €35,-. U heeft dan de keus om het boek te schenken aan de nieuwe abonnee of om het zelf te houden. Wilt u dit wel duidelijk aangegeven.

Abonnee worden
Ben u nog geen abonnee van *het Vogeljaar*? Dan is dit een goed moment om abonnee te worden. U ontvangt dan twee jaar lang ons tijdschrift *het Vogeljaar* en het prachtige boek 'Vogelvrij en 70 andere vlerkenstreken' voor €35,-. Het boek wordt u direct toegezonden, na ontvangst van de betaling op bankrekening 96 44 72 ten name van Stichting Het Vogeljaar te Hedel.
Voor meer informatie kijkt u op onze website *http://www.vogeljaar.nl* of u neemt contact op met Willem Werkman, Boterbloemstraat 20, 5321 RR Hedel, (073) 599 19 67.

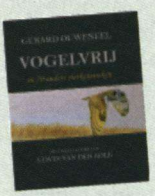

Haegen-Maas Geesteranus (VVD) van Infrastructuur en Milieu had via een Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte de wijsheid afgescheiden dat de rijksoverheid voor wat de planologie betreft zich nog alleen gaat bekreunen om kwesties die van belang zijn voor de nationale economie en ecologie. De rest laat ze over aan provinciale en gemeentelijke overheden. Nu behoor ik zeker niet tot de categorie mensen die van de wieg tot het graf alle heil van de rijksoverheid verwacht. Maar in een natie als de onze die zodanig is volgepropt met attributen waarmee de westerse mens zich pleegt te omringen, ben ik van mening dat om de schaarse ruimte die er nog is te beschermen, een ordenende en wijze sturing van de centrale overheid dient uit te gaan. Neen, dus. Wat staat ons te wachten? Lokale overheden plegen vaak niet verder te kijken dan de grenzen van hun machtsgebied. Zullen zij bestand blijken tegen de sirenenzang van aanlokkelijk lijkende voorstellen om een fraaie ruimte vol te plempen met bedrijvigheid? Schrijver woont in een streek waarvan de toenmalige minister van Milieu – mevrouw Cramer – besloot het vanaf de snelweg aanwezige uitzicht te beschermen. Dat uitzicht werd er één van 'de negen panorama's van Cramer'. Die negen maken alle deel uit van nationale landschappen. Met de speciale status, de bescherming dus die de

nationale landschappen dachten te genieten, lijkt het voor wat mijn streek betreft gedaan. Een paar dagen na de vijftiende juni zette de Raad van State het licht op groen voor een langs de noordrand van de streek geprojecteerd regionaal bedrijventerrein.
Bij een glaasje vroeg ik 's avonds aan echtgenote Els: 'Willen we nog in dit land leven? Ik moet de laatste paar uur weer veel denken aan Zweden of Canada. Ongetwijfeld zal er in die landen ook veel mis zijn. Maar daar zijn we in ieder geval niet historisch belast en wellicht bestaat daar wel een draagvlak waarbij we ons thuis gaan voelen'. Tot slot, nog één verklarende uitleg van mijn vriend over de term natuurbescherming. Daar komt-ie: 'Een van zijn betekenis ontdaan begrip, voorheen betrekking hebbend op bescherming van planten en dieren en hun leefgebied, tegenwoordig beperkt tot slechts één diersoort: de mens'. Wilt u de hele verklarende woordenlijst leren kennen, lees dan het op komst zijnde boek 'Mijn roofvogels'. U zult er huiveringwekkend veel in herkennen.

Henk Harmsen in actie als natuurfotograaf in Park Sorghvlied, juli 2005. Foto: Hetty Mos.

Vogelfotograaf Henk Harmsen overleden

Op 25 september 2011 overleed de Haagse vogelfotograaf Henk H. Harmsen. Henk is 70 jaar oud geworden. Van jongs af aan had Henk belangstelling voor de natuur en voor vogels in het bijzonder. Als gevolg van een hersenvliesontsteking werd hij al op jonge leeftijd doof. Zeker voor een vogelaar een ernstige handycap. Henk legde zich vooral toe op de vogelfotografie.

Roodkeelduiker in de Tweede Haven te Scheveningen op 3 februari 1995. Een willekeurig voorbeeld van de vele foto's die Henk Harmsen maakte. Foto: Henk Harmsen.

Jarenlang zat hij bijna dagelijks urenlang in een schuiltent om vogels te fotograferen.
In 2005 werd hem door de Haagse Vogelbescherming de onderscheiding 'Gouden Wulp' toegekend. Hij was toen al 27 jaar dè fotograaf van deze organisatie.
Voor oudere abonnees van *het Vogeljaar* is Henk Harmsen geen onbekende, want jarenlang werden met grote regelmaat foto's van hem gebruikt voor artikelen in het blad. Dat was vooral in de tijd dat er nog uitsluitend zwart-wit foto's geplaatst konden worden. In die tijd stuurde hij regelmatig series foto's van zijn fotoses sies van de meest uiteenlopende vogelsoorten. Daarmee kon het foto-archief voortdurend worden uitgebreid. Ook schreef hij af en toe korte stukjes over zijn ervaringen in het veld, waarvan er onder andere ook een aantal in *het Vogeljaar* zijn gepubliceerd.
Helaas was hij al jaren niet meer actief. Het werken werd helemaal onmogelijk na een verkeersongeluk in november 2006. Als gevolg waarvan hij ernstige lichamelijke beperkingen ondervond.
Uiteindelijk is hij overleden als gevolg van dat ongeval